

Genootschap willen iedereen oproepen om waarnemingen van het Boswitje door te geven, zodat we de uitbreiding nog beter kunnen volgen.

DANKWOORD

De auteurs willen de heren Bronswijk van de ENCI en Langeweg van de groeve Curfs bedanken voor hun medewerking en toestemming om op hun terrein onderzoek te verrichten.

SUMMARY

THE WOOD WHITE (LEPTIDEA SINAPIS/L. REALI): A NEW RESIDENT BUTTERFLY IN LIMBURG AND THE NETHERLANDS

Until 1990, the Wood White (*Leptidea sinapis*/L. *reali*) was not a resident butterfly in the Netherlands. Although colonisation and subsequent reproduction have been reported, none of these events lasted more than a few years. In 1992, the Wood White established a new population on Sint Pietersberg hill near Maastricht in the province of Limburg. This population has flourished and at present there are two more populations. This means that the Wood White is now a Dutch resident species. Its main habitat is relatively low grassland with many speci-

FIGUUR 8

Biotoop van het Boswitje (*Leptidea sinapis*/L. *reali*), een bosrand in de groeve Curfs bij Meerssen (foto: Olaf Op den Kamp).

mens of *Lotus corniculatus*, the main food plant. It is expected that this butterfly will continue to expand its range in Limburg.

LITERATUUR

- AKKERMANS, R.W., R.A.J. PAHLPLATZ & K. VELING, 2001. Dagvlinders in Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht & De Vlinderstichting, Wageningen.
- BINK, F.A., 1992. Ecologische atlas van de dagvlinders van Noordwest-Europa. Schuyt en Co., Haarlem.
- FREESE, A. & K. FIEDLER, 2002. Experimental evidence for specific distinctness of the two wood white butterfly taxa, *Leptidea sinapis* and L. *reali* (Pieridae). *Nota Lepidopterologica* 25(1): 39-59.
- LEMPKE, B.J., 1952. Trekvlinders in 1951 (Twaalfde jaarverslag). *Entomologische Berichten*, Amsterdam 14, 150-157.
- LEMPKE, B.J., 1953. Trekvlinders in 1952 (Dertiende jaarverslag). *Entomologische Berichten*, Amsterdam 15: 316-321.
- LORCOVIC, Z., 1993. *Leptidea reali* REISSINGER 1989

(=*lorkovicii* REAL 1988), a new European species (lepid., Pieridae). *Natura Croatica* 2 (1): 1-26.

- OMMERING, G. VAN, I. VAN HALDER, C.A.M. VAN SWAAY, & I. WYNHOFF, 1995. Bedreigde en kwetsbare dagvlinders in Nederland. IKC Natuurbeheer, Wageningen.
- SWAAY, C.A.M. VAN & M.S. WARREN, 1999. Red Data Book of European Butterflies (*Lepidoptera*). Nature and Environment, no. 99. Council of Europe Publishing, Strasbourg.
- SWAAY, C.A.M. VAN, 2000. Handleiding Landelijk Meetnet Dagvlinders. Rapportnr. VS2000.1 I. De Vlinderstichting, Wageningen.
- TAX, M.H., 1989. Atlas van de Nederlandse dagvlinders. Natuurmonumenten, 's-Graveland. De Vlinderstichting, Wageningen.
- VOS, R. DE & A.L.M. RUTTEN, 1995. Trekvlinders in 1993 (vierenvijftigste jaarverslag) (*Lepidoptera*). *Entomologische Berichten*, Amsterdam 55(9): 137-146.
- WARREN, M.S., E. POLLARD & T.J. BIBBY, 1986. Annual and long-term changes in a population of the Wood White butterfly *Leptidea sinapis*. *Journal of Animal Ecology* 55: 707-719.

BOEKBESPREKING

LIBELLEN VAN NOORDWEST-EUROPA DETERMINATIE, VERSPREIDING, BIOTOOPVOORKEUR EN BEDREIGING VAN DE LIBELLENSOORTEN VAN NOORDWEST-EUROPA

WENDLER, ARNE & JOHANN-HENDRIK NÜSS. Vertaling: Willem Schipper. Bewerking: Arjan Stroo, Marcel Wasscher & Wendy Schuurmans, 2002. 136 pagina's. Jeugdbondsuitgeverij, Utrecht. ISBN 90-5107-031-4. Te bestellen door € 7,50 over te maken op giro 22233040 ten name van Jeugdbondsuitgeverij te Utrecht onder vermelding van Bestelling Libellen Noordwest-Europa.

Helaas ontbrak in de Veldgids libellen (BOS & WASSCHER, 1997) een goede determinatietabel voor libellen. Een dergelijke tabel zou natuurlijk in een goede veldgids niet mogen ontbreken. Voor dit hiaat heeft de Jeugdbondsuitgeverij met de

uitgave van een uit het Duits vertaalde determinatiegids een oplossing gevonden.

De determinatietabel is overzichtelijk ingedeeld en de sleutels geven van een soort meerdere kenmerken. De kenmerken gaan er vanuit dat de te determineren libel gevangen wordt. De sleutelteksten zijn duidelijk omschreven en worden vaak verduidelijkt met figuren. De kwaliteit van deze figuren is goed; een groot aantal figuren is overgenomen uit het standaardwerk "De Libellen van Nederland (Odonata)" van GEIJSKES & VAN TOL (1983). Van de juffers zijn bijvoorbeeld de

halsschilden, de achterlijfstekeningen en de achterlijfsaanhangsels in goede overzichten naast en bij elkaar gezet. Het boek is in eerste instantie een determinatiewerk. De gegevens over biotopen, verspreiding en vliegtijden zijn daarom summier. Helaas is het bindwerk van het boek ronduit slecht. Na een half veldseizoen laten er al diverse bladzijden uit mijn eerste exemplaar los. Je mag toch van een determinatiegids, die met name in het veld gebruikt wordt, verwachten dat het stevig gebonden is en tegen een stootje kan. Dit is mijns inziens het enige minpunt van deze gids. Een aanrader dus voor een ieder die serieus met de determinatie van libellen aan de slag wil.

Henk Heijligers